

Перун С.В.

викладач,

*Коледж управління, економіки і права
Полтавської державної аграрної академії*

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ НА БІРЖАХ, АУКЦІОНАХ, КОНКУРСАХ

Актуальність даної теми полягає в тому, що господарський договір є основним засобом організації відносин між суб'єктами господарювання та важливим інструментом правової організації господарського життя суспільства в цілому. Незважаючи на значну наукову діяльність в галузі господарського права, залишається необхідність детального вивчення й аналізу нормативно-правових актів, які регулюють сферу договірних відносин у господарському праві [1, с. 1].

Важливість цієї теми привертає увагу багатьох відомих науковців даної галузі права, які вивчають та шукають шляхи покращення та вдосконалення господарського права, над цією темою працюють такі автори, як Теличко О.А., Іванюк Н.В., Кучер О.М., Полішко Н.Л. та інші.

Згідно ст.650 Цивільного кодексу України Особливості укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах тощо встановлюються відповідними актами цивільного законодавства [2, ст. 650]. Такий зміст коментованої статті дає змогу зробити висновок, що положеннями ЦК України особливості укладання договорів на біржах, аукціонах, конкурсах тощо, не встановлюється.

Стаття 185 Господарського кодексу України Особливості укладання господарських договорів на біржах, ярмарках та публічних торгах [3, ст. 185]. відповідно до її змісту до укладання господарських договорів на біржах, публічних торгах застосовуються загальні правила укладання договорів на основі вільного волевиявлення, з урахуванням нормативно-правових актів, якими регулюється діяльність бірж, публічних торгів, конкурсів. Дана стаття ГК не розкриваючи особливостей укладання договорів, зокрема на біржах, ярмарках 100 тощо, робить відсилання до інших

нормативно-правових актів. Порядок укладання біржових торгів має декілька етапів, порушення яких може призвести до визнання біржового договору недійсним.

Встановлення договірних відносин відбувається в умовах конкуренції, при чому конкуренція може існувати як між тими суб'єктами, які пропонують до продажу який-небудь товар, так і між суб'єктами, які бажають придбати цей товар на певних умовах. Доречно зазначити, що конкуренція покупців має місце як під час укладання договорів на аукціонах, конкурсах, так і під час укладання договорів на біржах, проте в біржовій торгівлі можлива конкуренція не лише покупців, а й продавців.

Також слід зазначити, що правова регламентація порядку укладання договорів здійснюється через спеціальні нормативно-правові акти, які регулюють не окремі види господарсько-договірних зобов'язань, а організацію та проведення біржової торгівлі, аукціонів, конкурсів [4, с. 320].

Біржовою операцією визнається угода, що відповідає сукупності зазначених нижче умов: а) якщо вона являє собою купівлю-продаж, поставку та обмін товарів, допущених до обігу на товарній біржі; б) якщо її учасниками є члени біржі; в) якщо вона подана до реєстрації та зареєстрована на біржі не пізніше наступного за здійсненням угоди дня [5, ст. 15].

Що стосується аукціонів, конкурсів та інших процедур, то наразі в Україні відсутній єдиний спеціальний нормативно-правовий акт, який визначав би особливості проведення аукціонів, конкурсів та подібних процедур укладання договорів. Законодавча база з цього питання досить широка, однак відповідні спеціальні акти носять досить специфічний характер, що не дозволяє чітко визначити правову природу і сутність аукціонного, конкурсного та інших подібних способів укладання договорів. Зрозуміло, це не сприяє ефективності правового регулювання цієї сфери цивільно-правових відносин. Досить показовим у цьому аспекті є те, що правовими актами закріплено більше десяти визначень поняття «аукціон», та є близько восьми визначень поняття «конкурс». Окрім цих термінів у законодавстві використовується терміни «торги» і «тендер». Така значна кількість визначень одних і тих же понять, на жаль, не

свідчить про розробленість питання і на практиці виникає чимало труднощів [6, ст. 2].

На мою думку, у зв'язку з даними проблемами є потреба розроблення загальної моделі укладання договорів в умовах конкуренції продавців і покупців. Така модель повинна бути створена тому, що підставою для укладання договору є складний юридичний факт, що включає попередній договір та основний договір, зміст якого визначається умовами попереднього договору. Також загальні умови укладання біржових угод у вигляді єдиного документа, порядку встановлення розбіжностей, що виникають під час укладання угод тощо мають бути врегульовані в законодавчих актах про біржову діяльність.

Отже, дивлячись на ситуацію, що складається актуальні правові проблеми господарської діяльності в Україні є досить великими. Законодавець повинен робити максимум зусиль для подолання всіх неточностей в складанні 101 господарських договорів для того, щоб виникало ще менше спірних питань в їх розв'язанні. Що стосується ЗУ «Про товарні біржі» хочеться порадити внести корективи в розділи та статті, які регулюють порядок укладання біржових угод.

Розглядаючи дану проблему детальніше і вивчаючи її історію розуміємо, що українське законодавство не стоїть на місці, а з кожним роком все більше розвивається.

Список використаних джерел:

1. Теличко О.А., Іванюк Н.В. Проблеми укладання господарських договорів. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6. Том № 1. С. 29–32.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. С. 356.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. С. 344.
4. Мічурін С.О. Техніка складання договорів: Наук.-практ. посібник. Харків : Юридичний світ, 2006. 356 с.
5. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 р. № 1956-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 10. Ст. 82.
6. Полішко Н.Л. Особливості укладання договорів на торгах, аукціонах, конкурсах. *Юридична наука*. 2011. № 4-5. С. 28–30.